

Előzetési feltételek:
Egy évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Három hónapra . . . 1 ft. 50 kr.
Ezenkívül lehet, csupán a kiadó hivatalában B.-Gyarmaton.
A lap szellemi részére s a nyilatkozatoknak minden közlemények a szerkesztőre küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

Hirdetések díja:
Öt hasábos petit sor . . . 5 kr
Hétfő minden beiktatásánál . . . 30 kr
Nyílt tér garmond sora . . . 20 kr
Hirdetéseket felvesz a kiadó. Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Küldetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadósra intézendők.

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Töprekedések válságos helyzetünk fölött.

I.

Az ország ura. Az elégedetlen nemzet bűnbakot keres, és legió azok száma, kik minden bajt az uralkodó parlamenti többségre s a kormányra látnak. Van ezeknek is nagy része benne: de drága nemzetem! hajnalka órája mégis az, hogy paraszt nemzet vagyunk, s nincs annyi boni iparunk sem, hogy legalább belátszótekinthetünk: míg ellenben rajjai vagyunk a fényezésnek elannyira, hogy boldog időben is sokkal többet adozunk az iparos nemzeteknek, főleg az osztrák államnak, mint a mennyit tőlük bevezünk. Most a mérleg érezhetőbben fölbillent, mert státusunk volt; de ilyen válságnak mind addig kilóssunk töve, míg törvényhozás és kormány, törvényhatóságok és helyhatóságok vállaltva mindent el nem fognak követni, hogy házaszerte polgári s ipari körökkel keletkezzenek, melyekben a mai színvonalon álló iparos és gazda osztály képestessék, ipar vállalatok pedig szükség esetén az állam gyámolítására is számíthassanak.

Ez lett volna ami első teendőnk. Ezen melasztás következményeit siratjuk ma is; és ha ezen magunk iránti első kötelességünket tovább is elhanyagoljuk: végkép elpusztulunk, s kitöröltenek az élő nemzetek sorából; mert a szegény nemzet napjai megazamiálva, ha azt életképes szomszédok veszik körül.

Hogy igazat mondok: Franciaország példájával bizonyítom, mely virágzó ipara folytán pénzválság nélkül megbirta a mecsa hadi sarzot csupán azért, mert meghódította, s addó fizetőjére tette az egész fényűző világot, s az szette meg helyette a hadi sarzot.

Ipar űző nemzet a mienkhöz hasonló válságnak nem lehet kitéve; mert pénzüszonyai nem függenek csupán az időjárástól. Az ipar azon kívül hogy meggátolja a pénz kiszivárgását, pénzt is ödesget az országba. Ilyen az ipar hatalma.

A mi törvényhozásunk s kormányunk a logikai egymás után eltévezve, erő föltűti jótállásokat vállalt többrendbeli, részben meddő vállalatokért, s most aggódok, hogy nem lenne képes meggyámolítani hazánkban e nemből első vállalatát, értem a losonci posztógyárat, mely a tökély magas színvonalán állva, győztesen kiállotta a versenyt az osztrák állam első gyárával, s arra lenne hivatva, hogy belátszótekinthetünk nagy részbe fűdőzve, bennünket a külföld kiszivattyúzásától megmentsen. Az egész hazára nagy szerecséltenség lenne, ha ezen gyár losonczon, a nagy gyapjú vásárok színhelyén, az odenbergi vaspálya tövében a tulnépes tözség tözsomzéltóságában nem tudná magatfenntartani. Ha ipar szegény hazánkban a törvényhozás és kormány ezt a nagyszerű vállalatot is veszni hagyni kénytelen: ennek szomorú következményei ki számíthatatlanok: mert ki fogna ipar vállalatot kezdeni, ha ily kedvező helyi viszonyok közt ennek is buknia kellett.

Midőn tehát hajnalka gyökere orvoslásról lesz szó, első sorban az ipar meghonosítása jusszon esztünkbe. Ha ezen irányban nem indulunk: illet két melyik párt a kormányon, hajajkon gyökerezen segíteni nem fog.

II.

A teendők során a köz szabadság érdekében kívül, még takarékosági szempontból is égető szükség az önkormányzati rendszert minden következményeivel meghonosítani, s örökre szakítani a parlamenti abszolutizmussal s az állam minden hatóságával; okzerűbben kell berendeznünk a törvényhatóságokat és helyhatóságokat, hogy a polgárok saját szükségleteikről magok gondoskodjanak a nélkül, hogy az államgépezet összehangzása megzavarassék. Ily módon lehetend elővárásolul legolcsóbb s a mi viszonyainknak leginkább megfelelő állami háztartást, és alkotni oly törvényeket, melyek új kísérletek, s váratlan meglepettség helyett, a nemzet valódi óhajtatásának felelnek meg.

Előre tudom, hogy olvasóim egyrésze bosszankodva fogja félre dobni igénytelen soraimat, midőn korunk kedves bárványának, a parlamenti abszolutizmusnak hadat izenek, és földézm sirjából nemesi telshalottunkat, páratlan megyei intézményünket, melyet könnyelműen eldobtunk, mint valami kopott ruhát, a nélkül, hogy legalább megkísérlettük annak átformálását.

Mi előtt tárgyamra térnék: legyen szabad egy kis történelmi igazságot az olvasó figyelmébe ajánlanom.

A nemzetek történetében folytonos küzdelemben találjuk az államot az egyénnel, a testülettel. A régi Franciaországban az ollgarehia tulkapásai ellen a királyság a városokkal szövetszerve védte az államot, s le is győzte a házské kényurakat; de egyszerűmind mindenhatóvá tette az államot, mely az óta folytonos gyámot gyakorol az egyén s a testületek fölött, s előidézte azt a francia szellemet, mely minden az államtól van, s minden érzéket kiöl az önkormányzatra.

Ellenkezőleg, a hol a szövetszeges tartományok túl féltékenyek külön kiváltságaira, s nem adják meg az államnak, a mi azt egységessé s erőssé tehetné: ott szétmállás fenyegeti az országot. Ily szomorú helyzetben van Spanyolország, s ez lett volna sorsa Helvetiának is, ha napjainkban okzerű állami törvényekkel a bajunk elejét nem veszi.

Az igazság a szélsőségek itt is a közép uton keresendő. Az állam hatalmát a polgár személyes joggyakorlatával összehangzásba kell hozni. Kétségkívül az volna a legolcsóbb s az emberi méltósággal leginkább össze egyeztetendő állam-szervezet, mely a polgár tevékenységét nem korlátozza mind addig, míg az mások hasonló jogait tisztelben tartja, s a hatóság akkor avatkozik dolgaiba, midőn azt maga veszi igénybe. Hasonló viszonyban kell lenni a helyhatóságnak a törvényhatósággal, ennek pedig az állammal szemben, ugy azonban, hogy a föltűti hatóságok föltűyeleti, sőt szükség esetén beavatkozási joga fentartassék, s az államgépezet egysége meg ne zavartassék. Mind ezek fölél kell emelni a bírói hatalmat, hogy hatalmat nyújtson a sértett félnek a hatalom visszaélései ellen; csak hogy ezen nemes föladat megoldására megkivántatik, hogy a bírói kart sent és alant a haza legbölcsebb és legigazságosabb polgarai képeztek.

Ezen eszményi állam szervezetnek minden kinővései mellett is alapját képezte, az 1848 előtti megyei intézmény, melynek árnyoldala az volt, hogy jótékonyágában egyedül a nemesiség részesült. A nemes bármely népfajhoz tartozott, vagy ha az idegen nemes

kontinuitattott: tagja lett a magyar politikai nemzetnek (natio), míg a többi néposztályok, — lezámítva a királyi váromok s kiváltságos kerületek polgarait, kik némi jogokban részesültek, — a nemzet tagjának nem tartottak, hanem az adózó köznép képeztek.

Míg a tanácskozási nyelv a latin volt, s így a közügyek elintézésében a nemesiségnek egyedül mévelt része vehetett részt: a személyes joggyakorlat legkisebb nehézséggel sem járt. A mint később a magyar nyelv állami nyelvvé lön, s a joggyeplősség folytán a legszegényebb nemes is részt vehetett a köztanácskozásokban: kezdetét vette a korteszédés, mely sok botrányt okozott a kíváncsiság tette a megyei szervezet módosítását. Ez a szükség 1848-ban elodáshatlanul be állott, mert az összes nép, fajkülönbség nélkül a nemzet tagjává lön; s így a mely intézmény alkalmas volt egykor a nemesiség mévelt osztályának, hogy jogait személyesen gyakorolhassa, ha nem módosították alkalmatlanná, sőt lehetlenné vált a megye összes lakosságára nézve.

Érdekes a fölött elmélkednünk, hogy tulajdonképen mi volt lényege a régi megyei intézménynek?

A magyar nemes tagja volt a szent koronának, kiről József császár csipősen jegyezte meg róla, hogy: „der ist mein Mitregent.“ Részt vett a törvényhozásban oly módon, hogy a megyei közgyűlésen közvetlen választotta követét, annak utasítást adott, vele az egész országgyűlés alatt folytonos összeköttetésben állott, tartozván a követ a megyét minden fontos ügyről időről időre tudósítani, azt visszahíhatta, az országgyűlés bejejeztével pedig megazmolattta. Ilyen törvényhozási apparátus mellett el lehetett mondani, hogy a megalkotott törvény a választók akaratainak kifolyása volt, a menyiben t. i. a nemzet óhajtatása törvényvé válhatott. Részt vett a törvények végrehajtásában, mert noha ki volt a megye annak téve, hogy engedetlenség esetén királyi biztos kühletik nyakára, s a közgyűlés tagjai személyes felelősségre fognak vonatni; mégis ha a kormányrendeletet törvénybe öltöztönek találták, a legkisebb megyék nem hajtották végre. Képtelenségnek látszik a megyék ezen ellentállási joga. Amde ne feledjük, hogy a kormányt egyedül a koronával fölélló kormányzések képezték, melyek a törvényhozással többnyire eles ellentétben állottak, s így a megyék ily szenvedőleges ellentállásra voltak kényszerítve, hogy az alkotmányt megvédjék. Részt vett a bírói hatalomban is, mert az első bíróságokat maga választotta, bűnvádi esetekben pedig a közgyűlés rendelte el az elsőnyomozást, a vizsgálatot és a bűnbefogatást. E szerint tehát az ősi magyar alkotmány lényegét a személyes joggyakorlat, nagyobb mérvű önkormányzat képezte.

Igaz, hogy a kor átalakult, s az utasítások meggátolhatnák a törvényhozási tanácskozások szabad fejlődését, az is igaz, hogy az országgyűlés többségéből alakult s annak felelős kormány mellett a régi megyei önvédelemnek nincs értelme; vala miut azt sem tagadhatni, hogy az a primitív állapot is rég megszűnt, midőn soros táblabírákhoz lehetett törvényszéket alkotni: mind ennek megengedése mellett mégis azt mondom, hogy kár volt a szabadság első intézményét gyökerestől föl forgatnunk, mielőtt annak átalakítását megkísérlettük, s életképességéről meggyőződést szerzettünk volna. Most föltartóztatlanul sietünk a cent-

ralisatio, az állami mindenhatóság ölébe: mert mióta a megye megszűnt politikai intézmény lenni, gúnytárgyává tétetik, a község elhidegült iránta, s tekiutélyes férfiak indítványozzák annak végképeni eltűrlését vitatván, hogy jól rendezett községek mellett a megyei törvényhatóság föltűyeleg.

Jó volt a centralisatio, a parlamenti abszolutizmus gazdálkodásával megismerkednünk, hogy az önkormányzati rendszorból visszatérjünk, és saját kárunkon tanuljunk meg, miként nem mind arany az, a mi fénylik.

Az alkotmányos szabadság lényege: a személyes joggyakorlat. Ha a polgár összes politikai szabadsága csak abból áll, hogy kisebb nagyobb időközökben egy-egy voksot dob be a szavazati szekrénybe, föltéve, hogy a választás illő rendben folyik le, s a béke szerető ember nem kénytelen vissza tartózkodni: az ilyen szabadság vajmi csakoly becsűvel bír. A megválasztott képviselő korlátlan meghatalmazottá válik, s a választókkal nem csak semmi összeköttetésben nem marad, de sőt még azon föltétet is vissza utasítja, mintha ő a kérdést képviselője lenne. Ő magát országos képviselőnek követeli. Ily emancipált állapotban aután csoportosul kedve és érdeke szerint, s egy pár száz képviselő a milliókból álló nemzet nevében alkot törvényeket, melyekkel vajmi gyakran nincs a nemzet nagy többsége megelégedve. A hangadó egyének saját érdekükben kizsákmányolják a helyzetet, s a szenvedő állapotra kárbozta'ott nemzet elkeseredésében sokszor vissza óhajja az abszolutizmust is, ha történetesen előbbban s okzerűbben jkezelte a köz dolgokat.

Midőn a polgárok azért küldenek az országgyűlésre képviselőket, mert magok személyesen oda nem mehatnek: a követ csak az ő meghatalmazottjuknak lehet tokinthető; s így ha van benne mód, hogy hogy annak eljárását folytonosan ellenőrizhetik, ballépéseit meggátolhatják, s a dolgot ugy intézhetik, hogy mindig a választók többségének akarata váljék törvénné s a nélkül, hogy az országgyűlés a tanácskozás és határozathozatalban gátolatlansék: oktalanság volna a követnek teljhatalmat adni, s a nemzetnek magát minden jogtól megfosztani. Ezen jog feladást egyedül azon esetben lehetne igazolni, ha a nélkül a törvényalkotás lehetlenné válnék; a mi beljelleggel nem igaz, miként a magyar nemzetnek több mint nyolcz százados története tanusítja. A nemesiség nem azért emelte magához a népet, hogy magát ezáltal megbecsülhetlen jogaitól megfosztja: hanem hogy azokban részesítse.

1848-ban a mi korlátolt hatalmu országgyűlésünk a választók meghallgatása nélkül, mint mondani szokták, azok ballagat beleegyezésével, minden lényeges politikai jellegtől megfosztotta a megyei intézményt. Bucszatatóképen a szabadság védbástyjának nevezte ugyan, s igérté, hogy a közszabadsággal összehangzásba fogja hozni de a következő országgyűlések az ígértet be nem váltották. Nabolnap szőnyegre kerül a legfontosabb kérdés, a választási törvény végleges megállapítása: azért helyen lesz megvitatni, valljon nem volna-e leg okzerűbb a régi megyei szervezetet minden előbbi jogaival visszaállítani. Nekem erős meggyőződés, hogy megyei intézmény mellett a legnagyobb mérvben gyakorolhatnák a polgárok politikai jogait, a nélkül pedig az önkormányzat csak ónmítás. Meg kísérlem annak bebizonyítását.

(Folytatása következik.)

a szociális körök képviselője, mártus 28. Szociális az egybeitt a pártok közötti nagy számmal összerendezett választói előtti programterület beszédet tartott, melyben az országgyűlésnek és kormánynak eddigi működését méltatva, a jelen állapotokat híven feltüntetve, kijelölte az irányt, melyet nézete szerint a törvényhozásnak, a kormánynak és magának a nemzetnek követnie kell a legközelebbi jövő kérdéseivel szemben, egyszersmind jelölte az általa eddig elfoglalt álláspontot a jövőbeni magatartását.

Mindenek előtt átvizsgálva a szép számmal egybegyűlt választókat, sajnálatát fejezte ki, hogy a múlt év nyarán a vérszékelyi bolseizmus tette, a viszonyok alakulásáról nézve választói körében kifejtett, melyek azonban azóta nem változtak, meglevén már akkor is győződve, hogy a pártalakulásnak meg kell változnia, meg azon rideg kétféle osztásnak, mely 1907-ben természetesen kifejlődött és pedig meg kell változni azon kérdések alapján, melyek a belügyminisztérium folytán felmerültek. A nélkül azonban, hogy azon közjogi kérdések, melyek 1867-ben öbajtott megoldást nyertek, újra felmerültek. Az új pártalakulás azonban csak a Deákpart talajáról indulhat ki, a annak kebeléből nyerhet kifejtést. E várakozásban nem csalódott a ma már az eddigi ellenzék nagy része tisztában van ezzel, hogy a 67-iki alapok nagyjában és egészben nem ellenkeznek barátságos érdekeivel. — Ma tehát már nincs szükség ezen alapnak oly büszke védelmére, mint volt eddig, mint a támadások nagy részt megszűntek, — a más szükségletek kielégésére kell a háza minden gyermekének közreműködnie. — Sajnos, hogy a természeti csapások hátra vetették az országot, érezhető a kedvezőtlen körülmény annál inkább, minthogy az ország majdnem kistárolt egy jövedelemforrásra van utalva, melynek apadásával aránylagosan csökken az adóképeség, ép ez okból kelle közbeszervezetekhez folyamodni, még pedig oly időben, midőn a kedvezőtlen körülmények hitelünket megrontották azon mértékben, melyben annak igénybe vételére kényserültünk.

Kifejté a kormány nehéz helyzetét e viszonyok közepett a természetnek találta, hogy a tanácsokat megkölle figyelni a kormánynak és pártoknak egyaránt.

Beszésként arról a közigazgatás rendjéről a nem kételkedik ki mondani, hogy a nézetek talán egy kérdést illetőleg sem annyira eltértek és zavartak, a megérteve

a centralizáció a decentralizáció kérdését, megjegyzi, hogy ellenkezés és kormányzás két különböző feladat, hogy egyszersmind vezetésként kell szervezni, a hogy az önkormányzatnak ellenkezési teret minél inkább biztosítsunk. Ezzel átter a kulturális kérdésekre, mint melyek megfigyeltében gyilkos nemzetünk nézve a lét és nem let kérdése. Szerinte nem az a főfeladat, hogy kik tanítsanak, hanem, hogy mit és hogyan tanítsanak, nem az a kérdés, hogy kik kezeljék az iskolákat, de hogyan legyenek azok szervezve és felszerelve, haddjak meg a vallásfelekezeteknek is jogait az iskolákra nézve, csak az államnak tartanak fenn jogait, hogy azokban az általa előírt módon tanítsanak a úgy legyenek azok felszerelve, hogy feladatuknak megfeleljenek.

A koalíciós kísérletekre nézve megjegyzi, hogy azok Lónyai lejegyzetéből eredtek, de Lónyai oly feltételeket szabott, melyek mellett mindkét párt veszélyeztetve látna a ezért, megkísérelte azt Saláry is mindkét párt legkiválóbb férfiával, de nem sikerült, mert a baloldali szükségességnek látna, hogy a következtetésnek meg egy példájával szolgáljon, mit nem is vehettünk rossz néven, de azért nagy érdeme Salárynak, hogy a rideg ellentét megszünt a lehetőleg a közös közreműködés reménye, egyébiránt megvan győződve, hogy a kölcsönösen kötött szerződést fenn kell tartanunk a megváltoztatásának ideje ma éppen nem állhat be, midőn gyengék vagyunk, midőn belső ügyeink veszik igénybe minden erőnket a időnket.

A jelen kormányt átalakításban támogatni kész, de az egyes kérdésekben független kíván maradni.

Meglepetéssel emlékszik meg Deák Ferenczről, a jelenlévők viharos eljenzése közt, sorolja elő érdemeit, a mint ki Deák Ferencz után legérdemesebb a nemzet hála elismerésére, Andrássy grófot emeli ki, aki, midőn jelenteg a szükséges békét biztosította, oly állást szerzett a monarchiának, mely nem teszi szükségessé a kálhatatlak jó indulatának keresését, de mely mellett a külföld minden országa szívt fektet a monarchia anyanyelvére.

A pénzügyi állapotokról szólva behatóan taglalja az új kataszteri munkálatok szükségét, statisztikus adatokkal mutatva ki a részint csekélyen adózott, részint teljesen adómentes földterületek roppant terjedelmét.

Áttérve az ügyvezetett egyházi kérdésre, megjegyzi, hogy az állam és egyház közti conflictus külföldön keletkezett a minket nem oly alakban a mérvben érdekel mint a külföld

del, mintán nálunk az egyházak nem jutottak azon helyzetbe, hogy az államra szorultak, a ennek következtetését nagy szerencsétlenségnek tartja, mert ily esetben majdnem lehetetlen, hogy az állam a vallásos hitet is ne érintse. Az egyházi kérdésnél kell, hogy ne az érzelmek de a biggadt megfontolással induljunk, az igazságot keressük. Ezzel kapcsolatban kiemeli a clo-rug érdemeit, a elismeri hogy a kezén lerő nagy vagyont elég nemcsak módon kezel a közszükségletek, nevezetesen a közművelődés érdekében. Hangsúlyozza az egyházi javakkal szemben a tulajdon szentségének megőrzését áttérve a kérdés másik részére megjegyzi, hogy Deák Ferencznek június 28-iki beszédét, nem mint rögzít, teljesen érvényesíthetőt tekinti, de mint mely a valaha kivihető eszméket tartalmazza, ezért is küldött ki az országgyűlés bizottságot a kérdések tisztázására a reméli, hogy a megoldás pillanatában mindezen felforgó kérdések szintén a körülmények számbavétele a biggadt megfontolással mellett nyernék átvés megjelését. Beszédét mely közel két óráig tartott a jelen voltak többször megújuló eljenzése közt fejezte be.

Utánna a választók nevében: Bulás Antal, majd Gonda Károly emelt szót, kifejezést adva nem változott a osztatlan bizalmuknak a azon reménynek, hogy több ízben is lesz alkalomunk képviselőjüket körükben hallgatni a szavakból meggyugvást a helyzetéről tájékoztatni nyerhetni.

Pintér Sándor az ellenzéki választók nevében szótál fel a kifejté aggodalmait, de ezektől eltekintve bizalmat szavaz a képviselőknek.

Polaszy Ágost ezekre röviden válaszolt a az értékeket viharos eljenzés közt zárja be, mely után lakoma következett, melyen egymást érték, ősi szokás szerint, a kedélyes pohárköszöntések.

Vadlevélféle

Gáspár Imre urhoz.

Barátom és collega uram! — E kettős ezimzés elcsőjén, egy híxsem, nem fog ön felakadni; ha pedig az utóbbik fölött netalán meggúrkóznék, nitek tudtára adni, hogy nincs igaz. Mert jóllehet ön nem fiseus, mint én, de azt csak nem tagadhatja, hogy: verseket compoál, auctorokat magol; szeméit fölles legesen rongja, — és azon meggyőződésben él, miszerint az embernek nem csak kenyérel, és a nálánál gyengébb állatok húsvál,

de a sző szorított csulináris étlapon bizony nem nagy szerepet játszó szellemi előségekkel is kell táplálkoznia! —

Azonban, hogy a dolog kezdetéhez érjek, ki kell jelentenem, miszerint ezúttal kiváltképen azért fogtam penzát a kezembe, hogy téged, collega uram, jól lemosassalak azon udvariasságokért, amelyet irányomban a „Pesti Napló“ 67-ik számának tárczájában „egy vitás irodalmi kérdés“ czim alatt elkövetél, — ahol engem megdoktorozasz, és mindenféle díszsőséggel telőzsz ugyan, de egyszersmind azon meggondoltságát vétésébe esel, hogy csekélységemet a 40-es évek kedveltebb írói közt sorozzod! — Tudod-e mit jelent ez, kedves collega-barátom? . . . Azt, hogy itt a publicum oly tévhitben kezd lenni felőlem, miszerint nekem, — ha, szerinted, — a mondott antidiluviana korakban már némi szereplés jutbata osztályrészemül; a kétszer kettő, — sőt: a kétszer 10—15 matematikai folyamánához képest, nem igen, vagy éppen nem lehetne sokkal alul lennem a jelzett négy keresztos évszámom; ami kivált a fiatal óriások, a „jeunesse dorée“ előtt megbocsátatlan kibégás; sőt vannak, akik még a jogerejűleg elítelt negyvennel sem érik be, hanem — természetesen csupa velük szült rágalmazási hajlamokból — ezen is fölül akarnak következtetni. —

En nem tarthatván illőnek saját ügyemben bíráni tolni fel magamat, szintén természetesen, hogy erre hallgatók, a reménytem: feltételez okosságomról, hogy nem mutogatam fölleslegesen a keresztfelelemot. —

Elég hozzá, hogy midőn fentemlített „vitás kérdésedet“ és o mellé lovagiasan ledobott keztyűdet láttam, illetőleg olvasám, olyasformán jártam, mint a Jókai oláhja, aki hallott ugyan a háta mögött valami puffogást, de hogy open órála van a szó, csak akkor tudta meg, midőn a ködmönéről vizsgálózó ama puffogások hatása tulajdonhátának, mint hasonló esetekben igen jó conductornak perceptibilitása által kezdék magukat érezhetőkké tenni. —

Az ön igénytelenségem is arra ébredett tehát, hogy előzetes dícséreteid csak annak illusztrációját képezik, miszerint az én ártatlan ködmönömet is ugyancsak dűngeti valaki hátulról. — Ezen dűngetés műtételét pedig egy, magat „K. L.“ betűk ovatos incognitójá alá rejtő valami ösmeretlen notabilitás vala szíves elvállalni, nagybölcsen kísértvén, hogy a pályázaton megdicsért németem nem én írtam, hanem maga Aescopus, a mesék nagy mestere. —

Egyi kitüntetésre, megvallom, nem számított; valamint azt sem hittem volna,

Egy végzettetjes lovaglás.

(Németből: —y. —r.)

II. rész.

Ekkor kellemes, bősérfi hangok hallatszottak föl alulról. Armand egyik kedvesedását csekkelt utolsó baráti üdvözléssel:

„Nincs boldogság itt e földön, Életünk csak néma bú: Fenn a boldagabb hazában Vár reánk dícsoszoró.“

Mit a sora vas keze itt leun Széttép kérielbellel, Mind az ott fenn új örömben Boldogabban egyesül.“

Armand kiterjeszté karjait:

„Mind ez ott fenn új örömben, Boldogabban egyesül.“

ismétlé; „hazát ezt Melanie?“

Zokogva borult az ara vőlegénye kebelére; de csakhamar ijedten sikoltott föl: — tompa dobpergés hallatszott a távolból.

Az ezredes ismét az ablakhoz lépett, de arcán ismét a csalódás kifejezése volt látható: „Charles nem jő!“ mormogá, „re-ményem réget ért.“ —

„Nem sokára itt az óra.“ mondá Armand nyugodtan: „még csak áldása után rágyódom, anyám! oh engedje, hogy egy nerezbenem — a nincs több óhajom e földön, mert a nehéz átra elkiérend anyám, ő megígérte ezt, hadd lássa, hogy egy Vargány házára lép a balál elé.“

Letértelt Lichtenthal asszony előtt, ki kezét áldozag tette fejére. Melanie melléje tértelt: „Áldj meg együtt, anyám.“ mondá mert én az ő örökös menyasszonya vagyok. A szerencsétlenség fűté körülünk ávát, tanunk pedig a — halál. Armand — minden boldogságom e névbe van temetve.“

„Es én megáldom ezen frigyet.“ folytata az úrnő; „megáldalak téged is, Armand, veled szálljon az föl a boldogabb viszontlítás honába. Szent az anya áldása: — boldogult anyád nevében ádom azt reád.“

Könyök fölták el az oly erős lelkű nő szavát.

A toronyóra kilencet ütött, a dobszó közelebb hatott a már a közelebb katonák egyenléptei is hallhatók voltak.

Most egy alacsony alak csúszott a szobába, kinek láttára a ház úrnőjének arcába toltat vére. A tanácsnok volt, Halling Gerhard, ki szemtelen arccal merészelt azon ház küszöbét átlépni, mely fölő annyi nyomor, annyi fájdalmat hozott.

„Ön képes itt megjelenni, nyomorult?“ kiáltá Lichtenthal asszony fölindulva: „legeltetni akarja szeméit nyomorult tettének gyümölcsét?“

„Engedjen egy szót, tisztelt barátnőm.“ mondá Halling esdekelve: „hallgasson meg, Melanie. — én jöt akartam, midőn a tábornok előtt egy titkot fölíztem fel, melynek birtokába egy véletlen. — bizonyára veletlen —“

„Ne tovább.“ szakította őt fölbe Lichtenthal asszony: „ne zavarja föl jelenléte által ezen óra csendes nyugalmát. Házámban

nincs hely árulók számára, ha mindjárt megma elvenné is tölem azt a francia hatalom, átadnám, azon öntudattal, hogy úrnője voltam annak még azon órában, midőn önnök megvetőleg az ajtóra mutattam. Távozzon!“

Méltóságteljes állásban kezé: az ajtó felé nyújtá, melyen Halling megszegyendülve távozott: leun az összerogyott szittok- és átkokkal fogadták őt.

Helyette a lelkes tiszteltet méltó alakja jelent meg a szobában, melynek küszöbén segyveres katonák, élükön egy hadnagygyal állottak meg.

„Az idő megérkezett, — készen van, gyermekem?“ mondá a lelkes kegyesen és fájdalmasan.

Armand fölegyenesedett.

„Készen vagyok, tisztelendő ur.“ mondá, „ön, a atyám kíséretnek el — ti pedig, kedveseim, éljétek boldogul! Melanie — e szívre öntöl ki fájdalmaidat.“

Ezen szavakkal Lichtenthal asszonyhoz vezeté a leányt, ki, mint egy gyermeket vevé karjába, a felig aléltat, aztán anélkül, hogy visszafekintett volna, kísértet a szobából, Lussan a lelkes követék őt, míg a katonák földüzetel képeztek.

Melanie fölrohtott anyja karjaiban. „Bocsás az ablakhoz, anyám, hogy lássam őt még egyszer, hogy föl fogjam utolsó istenbózzadját.“

Az anya csaknem erőszakkal szorította magához gyermekét. „Itt van a te helyed, gyermekem; fejedet elrojtani keblombe, földet kezeimmel földm be, hogy ne láss a ne hallj! Melanie, légy az én erős, bátorlelkű gyermekem —“

Melanie nem figyelt e szavakra. „Hallod, mi látna az? Hallod őt, anyám? Nagy isten, mintha örömhangozat hallanék — nem, nem — ez nem álom, anyám, hallod, kegyelmet kiáltanak — kegyelem!“

Az ablakhoz rohant a felrántá azt.

„Kegyelem! Kegyelem!“ hangzott alulról ezer ajkból.

A menet, melynek közepén Armand volt, megállt, oléje Charles hadnagy közelített habfüdte lovon. Kezében, magasra emelve, egy fehér lapot tartott.

Most, Lussan által segítő lezált lovaról, de alig bírt lábain megállani, ha Lussan föl nem tartja őt, összerogyott volna.

„Forduljatok!“ kiáltá vezénylő hangon az érkezett hadnagy.

Melanie feledve mindent, öröklékt rohant le a lépcsőkön a ház tornácára; de hirtelen, mintha lábai a földbe gyökereztek volna, ijedten megállt: — éppen azon percben, midőn Armand, Charles és Lussan a kapun beléptek, Rosly tábornok jelent meg a lépcsőkön.

Néma csend uralkodott, habár a kapuk zárva maradtak, a fő főre toladott a bejáratnál. Tisztán érthetők voltak a tábornok szavai:

„Mit jelent ez? Ki kiált itt kegyelmet, mit csak egy adhat, — ő felsége a császár. És ön hadnagy, mit keres itt akaratom ellenére; honnét jő?“

Charles tántorgott. Az ifjú vonásából a legnagyobb kimerültség szólt.

„Hogy honnét jövök, tábornok? A császártól, — igen, egyenesen tőle — Im, itt a bizonyíték.“

hogy Aesopus ur, harmadfelezer esztendő előtt, már oly jó magyarsággal írt legyen, miszerint ez ellen a Kisfaludy-társaság so találhasson semmi kivételre. — ha tisztelt K. L. úr meg nem jegyzi, miként Aesopus talán még sem írt magyarul, hanem őt Csalamjai (perze hogy a görögökkel nagyban divott rimcs metrumban?) búsítván lefordította. —

K. L. úr eme szelleműs insinuatója, — (melyet azonban a „Vasárnapi Újság” szerkesztője, időközben, a beküldő urra nézve igen siralmas módon tükre csapelt) elégséges alapnak látszik arra, hogy a „Hón” irodalmirovat kezelője, ama cikkeknek ezen vonzó címet adja: „plagium”, s egyeztetve, nagyobb elrettentőssé; megjegyzzék, miként „K. L.” úr a nevezetes felfedezését „valamelyik” folyóiratban bővebben fogja „bizonyítani.” —

A „valamelyik” folyóirat alatt én mindjárt kombináltam, hogy ez körülbelül a magát Athenaeumnak nevező folyóiratos írat fog lehetni: s úgy hallom (mert magam még nem olvastam) hogy föltervésem alapos vala; ez pedig onnan származik, mert tudom, hogy nekem azon a címének megfelelő urbanitással különben nem igen dicsekedhet az athenaei organumnál van egykét igen szívesen jóakarom, akik (hogy miért? azt is sejtem) már egy pár ízben, méltónak találják, csakélységemmel olyan Mokány Beregfőle modorban foglalkozni. „No, de semmi! Nagy elégtéletem, hogy míg a „Hón”, csupa jóakarattal, Aesopusnak, addig az Athenaeum, amint értesültem, — a híres német költőnek tulajdonítja igénytelen meacmet; s most már valóban kíváncsi vagyok rá: miként fognak ezen jó urak kiigazolni a hibát, hogy engemet — ki oly szívesen ismerem el parányiságomat — egyetlen támadásuk által akarattuk ellenére úgy emberré ne tegyenek!?”

Isten velünk!

Csalamjai

Megyei élet.

A segélyközlésből eszközözendő utépítés tárgyában következő iratot intézte megyénk alispánja az illető tisztviselőkhöz s bizottmányi tagokhoz:

A megyei közigazgatásnak kedvező tér nyitott, az állam alaphoz nyert egyelőre 50,000 frt, remélhetőleg azonban ez után nyerendő ugyan annyi költségre, ezélirányos

felhasználásával, az önkormányzati életrevalóságnak kitüntetésére.

Az e tárgyban tett felterjesztések, s azokat érdemlegesen elismerő f. é. 5721. sz. belügyminiszeri leiratnak szellemie, kettős irányú ezélban pontosul, egyik a keresetképes insőgeseknek munkaadás által, a nyomortól való megmentése, másik, ezen munkára fordítandó költségekkel, közérdekben minél több haszon utólerése.

Nagy ezélok utólerésére egyes erők elégtelenek! A gyakorlati kivétel, a végrehajtástól függ! az elnökség előírt elveken, meghatározza az építés alá veendő vonalakat, s azokra a rendelkezési alaphoz fordítható összegeket, a ezélirányos és takarékos felhasználás, kiválólag, a kivételre közvetlenül hivatott közegek ügybuzgóságától, hűségétől feltételeztetik, ily közegek: a mérnöki hivatal, járásbeli szolgabírák, és az utak tárgyában megbízott járási bizottmányi tagok, az elsőnek hivatalos kötelességük is úgy parancsolván, tőlök föltétlenül elvárom, az utóbbiaknak pedig polgári nemes őrzelmük sugallatától alaposan reméllem, hogy mindenikük a köz ezélra összeszedegetésüket érvényesítendő.

Az e czímen megindítandó munkák már f. hó 30-án Mohora, Szűgy és Zahora, április 7-én pedig a megye többi helyein, ugymint Szécsény, Kis Hartyan, Kis Terenne, Szirák, Kálnó, Polichnó, Ráros, Lapujtő és Bánk mellett tervezett pontokon megkezdetni fognak, a munkához a megfélelgesített összeírásokban foglalt insőgesek mérnöki hivatal által felhivatván, elsőbbséggel bírnak, s csak ezek megnevezése vagy elégtelensége esetében lehetnek, más szegény munkások alkalmazhatók.

A munkavezetés uti biztosokra s a megyében azok elégtelenek, hason minőségben ideiglenesen alkalmazandó egyénekre, a munkások körüli rendre való felügyelettel is oly formán bizatik, hogy szükség

esetében illető szbíró közbelépését igénybe vegyék.

Kiváló gondoskodás tárgyát képezvén az, hogy a munkába állott insőgeseknek, tartalék hiánya miatt a munka folytatása lehetlenné ne váljék, a jelen insőges viszonyok között elkerülhetlennek látom, hogy a járási szbírák megfelelő tartalék alappal ellátassanak, melyből körülmények szerint a munkát teljesítő insőgesek részére időközi fizetéseket tehessenek, és minden hét végével az út építést vezető kimentatásához képest, teljesített munkákat, a helyszínén azonnali teljesen kifizethetőség, színén azonnali teljesen kifizethetőség.

Midőn e körülményt szbíró urak előleges tudomására hozom, egyszerre mind felhívom különös figyelmüket arra, gondoskodjanak, hogy a munkás nép a helyszínén mérőkellet áron ölelemmel ellátassék, és minden igyekezettel hátrítsák el az e ezél ellenében felmerülhető akadályokat, s eszközöljék, hogy a nép lelketlen zsarolásoktól megóvassék.

A heti fizetéseket szbíró urak záradékkal ellátandó a két tanú által aláírandó fizetési okmányokkal igazolják, s azt eképen azonnali a főmérnökhöz küldendik, ki hivatva van közvetlenül az elnökséghez táblás kimutatással, az egyes helyeken utólért eredményekről, s a felhasznált összegekről értesíteni, különben az elnökség nem teljesíthetvén, a u. m. belügyminiszerium irányában minden 14 napban Foispán ur ó mltsága, mint ezen eljárásra megbízott kormány felügyelő útján történni kellő felterjesztésbeli kötelességét.

Ezeknek ekénti előkészítése után remélem a szűkölködőkről való gondoskodás mellett, sikerülni fog, közlekedési eszközeink javításának is jelentékeny lendületet adni, záradékkal ismételve a megyében ezen munkatétel teljesítésének lefolyásaig kell hogy az, a mérnöki hivatal és szbíró urak hivataloskodásának fő tárgyát képezze, szoros kötelességül, teszem úgy a mérnöki hivatalnak, valamint mind hat járásbeli szolgabíró uraknak, hogy az utólagos számadás mellett kezükhöz juttasztandó összegek feletti hű és takarékos számkodás mellett a munkát serényen végeztetve heti számlákat, kifizetés után azonnali pontosan a központba, illetőleg az elnökséghez terjesszék, és a nép ellátása tekintetében, a munkások méltányos érdekeit szem előtt tartva, azok előnyösítéséről atyailag gondoskodjanak.

A járási bizottmányi tagokat pedig folkérom, hogy ezen saját javukkal is összhangban lévő, nagy érdekű művelet sikeres megoldásában a munkatétel gyakori megtekintésével, s az eljárások ellenőrzésével közreműködni sziveskedjenek.

Hírek.

Gyászír. Kubinyi Ferencz volt országgyűlési képviselő, az akadémia tagja mártius 27. elhunyt. Kubinyi Ferencz megyénkben kezdé hivatalos pályát, a megye szolgabírája, majd 1838, 1844, s 1848-ban orsz. képviselője, — nagy birre tevén szert orsz. bevédeli s hazafias elismerésre szabadságharcban kifejtett működése által. A hatvanas években Pestmegye gyűlésén játszott előkelő szerepet, s a határozati párt híve volt. Nagy kedvvel és kitartással művelé a műtörténelmet és geológiát, s nevezetesen gyűj-

temények birtokában volt. Nagy értékű régiséggyűjteményét 1849-ben Losonczon az oroszok földelték; ujabban is hozzáfogott azonban a gyűjtéshez s értékes, nagybecsű régiségeit csak az imént állítá ki a megye ház termében. Temetése mártius 29-én d. u. ment végbe. A gyászalokban nagyszámú, díszes közönség jelent meg. Akadémiai tagok, országgyűlési képviselők, Pestmegye főispánja és számos tisztviselője, valamint számos notabilitás. A szertartást dr. Székács superintendens végezte, ki meglepő becsületben vázolta az elhunyt nemes jellemét és hazafias erényeit.

Tűz. Szobon márt. 28. és 29-ike közti éjjel tűz támadt. Husár Lajos főbíró a vezényeltetett hivatalos iratok biztosítása után meglátogatván látott az oltáshoz s nagyrészt neki köszönhető, hogy a tűz tovább nem terjedt. A nép majdnem féltlenül nézte.

Uj zeneművek. Táborzky és Parschnál megjelentek. Trínkapruch. polka française ifj. Fahrbach Fülöpötől. Ára 60 kr. Kuck in die Welt. Keringő Fahrbachtól. Ára 60 kr.

Karancsragon az ottani gőzmalom mártius 31-én kigyulladt, ötvenöt ház lett, a tűz mártalékává s egy fiatal leány is beégett, a nyomor iszonyát a megye hatósága 3000 kenyérrel sietett enyhíteni az első szükségét.

Haza látat. mártius 29-én hozták keményon megvasalva az egeri börtönörök az itteni fegyházba. Jöttének hírére a fél város az utcákra futott, hogy lássa a börtön rabát, s azóta is folytonos kíváncsiság tárgya, s midőn napi sétáját teszi, megtekinnek a megyeház emeletének a börtönudvarra néző folyosói. Sida majdnem dicső nagyságú, szikár, bágyadt tekintetű s mint egy 20 éves. Egerben tett vallomása sok tréfás „stikli”-jéről is tanúskodnak.

Dr. Lövy Nándor volt pesti kórházi segédorvos városunkban telepedett le.

Perger István, a derék pataki tanító Dioszegi, Pozsonymegyében jegyzőnek választván, jsten hozzád, — ot mond kartársainak s ismerőinek.

Egy Ogynök stylum. Egy biztosító társaság ugyancsak következő comitívum mellett küldött be egy biztosítási ajánlatot: „Ide hajlítva veszi ön H. . . földbirtokost. Elöl kö, hátul agyag: szomszédai cserepével, de ő maga még csak náddal van fedve. Kérem ön 2 perccel el fogadani, különben ez Európának tisztán oda esik, mely már úgy is rég ólalkodik utána.”

Hibabiztatás. Molt számunkban a gyűlési tudósításban Somoskeőy János helyett Somoskeőy István olvasandó, — A hírek rovatában pedig a Hymen végsőre ekként egészítendő ki: Homolay Gusztáv adóhivatali tiszt jegyezte el.

Előfizetési felhívás

„NÓGRÁDI LAPOK”

ápril-decemberi folyamára.

Előfizetési feltételek:

Ápril-juniusi folyamára	1 frt. 50.
Ápril szeptemberi „	3 „ —.
Ápril-decemberi „	4 frt. 50.

Az első évfolyamról is szolgálhatunk teljes számú példányokkal. Az előfizetési pénzek a kiadó hivatalba, a nyomtatandó példányok iránti tájékozás s a pontos szétküldés tekintetéből ápril hó 5-éig, legkezebb postai utalvánnyal küldendők.

Gabnaárak.

B. Gyarmat városában 1874. évi mártius hó 30-án tartott heti vásár alkalmával. 1 poz. mérő Tiszta buza 6 ft. 60 kr., 7 ft. — kr. Rozs 5 ft. — kr., 5 ft. 30 kr., Árpa 4 ft. — kr., 4 ft. 30 kr. Zab 2 frt. 30 kr., 2 ft. 50 kr. Kukorica 5 ft. — kr., 5 ft. 20 kr.

Felolós szerkesztő:
Harmos Gábor.

„Lehetetlen!” kiáltá Rosly: „ön az méko, gondoskodjék velem most az enyém Eberhausen várban lett volna — ily rövid fölött.”

idő alatt?

Charles fejével intett.

„Most pedig börtönömba megyek, a mint a császár parancsolá,” susogá alig hallhatóan: „de mégis előbb — egy szék — — —”

Alélten rogyott össze. Rosly csak nagy nehezen hirt meghatottságán uralkodni. Ezen pereben érezte igazán, mily kedves volt előtte az ifjú, ki mellett Melanie tértelt, s homlokát finom kendőjével törülgette.

„Vigyétek őt szobájába,” parancsolá, és küldjétek orvosért. Azután Napoleon iratát bontá föl.

„Duroy, Martigny Armand, ő felsége a császár megkegyelmezett önnek,” mondá, miután a lapot ismét összehajtá.

Hangja oly hideg, oly nyugodt volt, mint hármikor. Visszafordult, hogy szobájába vonljon, míg a nép örömhangozba tört ki.

De Lussan elállta útját. Ajkára nem jött szó, de szemében egy köny fénylett s kezét nyujta Rosly felé.

Rövid ideig habozott a tábornok; oh, mily nehéz feladat szétépíteni a korlátot, mit évek hosszú sora vont szívünk köré. De most győzött az ünnepélyes perc hatalma. Elfogadta a nyújtott jobbot s melegen szorította a magáéba.

„Lussan,” mondá csendesen, „nem irigylem többé öntől gyermekét, nekem is van egy Roslym; ittlétem nem vár, nem magányos többé. Önnek visszautatott gyer-

A következő nap estéjén Napoleon érkezett a városba. Némethou utjában fényt ugyan talált többet, nagyszerűbbet, de annyira szívélyességet bizonyára sehol, milyennel itt fogadták őt. Bemutatatta magának Armandot s kegyesen fogadta őt. Rosly Charles szobájában volt, — a császártól rendelt börtönben: Napoleon megfellekedni látszik róla — — de elutazása előtt egy órával magához rendelt őt, hogy nemes szívétől dobogó mellére a becsületrend keresztjét felülje.

Az ezredes csak rövid időig kötötte meg a császárt diadalutján; aztán megvált a katonai pályától s hirtokára vonult, hol már Armand és Melanie megelőzték őt. Lichtenthal aszozonyal együtt. Soká békés nyugalomnak örvendtek még, kiket a sora oly kemény próbának vetett alá. — A két Rosly fokról fokra emelkedve, megoszták császáruk dicsőségét s bukását.

Beszélyünk személyeit már régen csendes úr fűdt; de élnek még: Armand és Melanie unokái, kik oly sokat szerettek beszélni, mit szűleik ajkáról annyiszor hallottak: — Rosly Charles végzettséjén lovaglásáról —

Ajánlható mindenkinek!
ki szép
női ruhakelméket

jutányos áron vásárolni kíván:

Hamburger Adolf

divatárú üzlete

PEST,

ur-utca 1-ös szám, Pártai ház.

Minták barbora ingyen és bérmentve küldetnek és megrendelések utánvét mellett gyorsan elkészíttetnek.

PÁLYÁZAT

a b.-gyarmati takarékpénztárnál betöltendő hivatal
segédi állomásra.

Ezen állomás 600 frt. o. évi rendes fizetéssel és a szabályszerű nyugdíj iránti igényvel van összekötve, de tartozik a megválasztott 600 frtot o. é. készpénzben, árfolyam szerinti értékpapirokban, vagy teljes biztosítékot nyújtó betétként letenni és hivatalát május 1-én, legfeljebb június 1-én elfoglalni; önkéntes lemondás esetére ezt 3 havi felmondásnak kell megelőznie, oly egyének kik koruknál fogva még az általános védőkezeltség szerinti első tetteges szolgálat esélyeinek ki vannak téve, a pályázattól kizáratnak.

Ezen állomást elnyerni kívánók sajátkezűleg irt 1874. évi április 19-ig az intézeti igazgatóhoz benyújtandó kérvényeikhez, koruk, állapottuk, magyar, német és öt nyelvbeni jártasságuk, tanulmányaik, eddigi alkalmazásuk, a számvitelben és fogalmazásbani képességük, erkölcsi magaviseletük igazolványait csatolni tartoznak; azok, kik számvitelbeni képességüket okmány által nem bizonyíthatják április 20-án vizaga letételeire jelentkezhetnek.

A b.-gyarmati takarékpénztár új választmánya nevében

Jeszenszky Danó, igazgató;

Kövy Tivadar, ügyvéd.

Alulírt ajánlja magát a t. cz. közönségnek a fényképészeti szakba vágó mindennemű munkák u. m.

ARCZKÉPEK

legkisebb alaktól életnagyságig, másolatok készítésére a legjutányosb áron. Fölvétel a kat. főelemi tanodában, minden szerdán, szombat s vasárnapon d. e. 11 órától d. u. 4 óráig, — még borús időben is — történik. B.-Gyarmaton 1874. mart. 20.

SZKLADÁNYI KÁROLY.

3-3

Fülekkelecsényben, Losoncztól fél órányira hetvenkét holdnyi tagosított birtok, beltelekkel s azon házzal s melléképületekkel, folyó évi szeptember első napjától haszonbérbe vehető több évre.

Bővebb értesítést ad Harnos Gábor ügyvéd B.-Gyarmaton.

Boreladás.

Pajor István b.-gyarmati pinczejében 100 akónyi jó minőségű lehuzott fehér bor kisebb részletekben is eladó.

Haszonbéri árverés

fog tartatni április 15-én d. e. 10 órakor Bátorfaluban Hontmegyében. — A haszonbérbeadás tárgyát képezi: Vajda Mária férjezett Pillich Józsefné úrnőnek a bátorfalui és apáthi határokban találtató jószág. — A haszonbéri időtartama: 6 év, kikiáltási összeg 700 fr.

Ipolyságon 1874. évi martius 24.

Hederváry Antal,
zárgondnok.

KÖZJURY:
ELISMERŐ
OKIRAT.

Bécsi világtárlat
1873.

TISZTELET-
BELI JURY:
HALADÁSI
ÉREM.

Legkitünőbb minőségű

ROMÁN CEMENT

BENKÓ KÁROLY és társ.

gyárából

NYERGESUJFALUN.

ESZTERGOMMEGYÉBEN,

vizben s ingó talajon, úgy mint száraz földön, vízhatlan szilárd és tartós épületek és épületrészek készítéséhez, valamint mindennemű szobrászmunkához.

Megrendelhető és kapható hordó és zsákokban a legjutányosabb

GYÁRI ÁRON

a nyergesujfalusi cement-gyár raktárában

MARITSEK FERENCZ építésznél

Losonczon.

3-4